

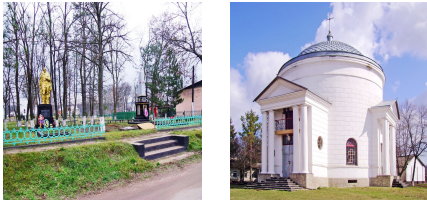
В. І. Козоріз, Т. П. Макуха

Лебедівка

ЛЕБЕДІВКА – село Кам'янського району Черкаської області. Лебедів. сільс. раді підпорядк. с-ще Копійчана. Знаходиться за 80 км від обл. центру, за 19 км від райцентру та за 17 км від залізнич. ст. Кам'янка. На пн. і сх. околицях протікає р. *Сухий Ташлик* (притока *Мокрого Ташлика*, бас. [Дніпра](#)), на якій розташ. 3 ставки (донині збереглися руїни водяного млина, який діяв до 1960-х рр.). Пл. 2,55 км². За переписом 2001, насел. складало 529 осіб; станом на 2015 – 540 осіб; переважно українці. За нар. переказами, назва села походить від першого поселенця Лебеденка. Існує також легенда, що на місц. ставі щорічно гніздилася значна кількість лебедів. Тер. села заселена понад 5 тис. р. тому, про що свідчать знайдені кам'яні сокири, скребачки, зернотерки, бивні мамонта. Також виявлені скам'янілі вимерлі риби та викопні рослини. Вперше згадується у писем. джерелах поч. 17 ст. У часи козаччини Л. входила до складу Чигирин. полку. Жит. брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького, гайдамац. русі та Коліївщині. Після 2-го поділу Польщі 1793 Л. відійшла до Рос. імперії. У 19 – на поч. 20 ст. – село Чигирин. пов. Київ. губ. 1843 на кошти власника села – П. Красовського – у стилі пізнього класицизму збудовано церкву Олександри (від 1979 – пам'ятка архітектури заг.-держ. значення). Вона є рідкіс. на Правобереж. Україні витвором архіт. мистецтва типу храм-ротонда – купол. центрич. спорудою у вигляді циліндрич. вежі, піднятої на стилобат. Зх., пд. і пн. ризаліти акцентовані чотириколон. порталами тоскан. ордера зі спареними колонами, увінчаними трикут. фронтонами; віссю зх. розташ. сх. пристін. портал; стіни складено з червоної цегли квадрової кладки та завершені розвиненим карнизом; споруда увінчана плоским сферич. куполом на низькому барабані; у стінах між порталами – напівциркул. вікна. У декор. вбранні інтер'єру широко використані ліплення та монум. живопис; стіни оброблені від купола ліпленням карнизом; пд. і пн. дверні прорізи оздоблені трикут. фронтонами на кронштейнах; їхні карнизи прикрашені живописом у техніці гризайль. У зх. частині ротонди облаштовані хори, яким на фасаді відповідає балкон. При церкві Олександри функціонувала церк.-приход. школа. Під час воєн. дій 1918–20 влада у Л. неодноразово змінювалася. Від 1932 – у складі Київ., від 1954 – Черкас. обл. Жит. потерпали від голодомору 1932–33 (померло понад 250 осіб), зазнали сталін. репресій. Від поч. серпня 1941 до кін. січня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Під час визволення села загинули 45 рад. воїнів, на

фронтах 2-ї світової війни – 92 односельці. Нині у Л. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; фельдшер. пункт. Є поклади граніту. Встановлено пам'ятники воїнам-визволителям і воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак жертвам голодомору. В Л. народилася дружина декабриста Василя Давидова – Олександра; у с-щі Копійчана – Герой Радянського Союзу *С. Мірошніченко*.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Похилевич Л. Сказания о населенных местностях Киевской губернии. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005;
3. Нераденко Т. М. Золота підкова Черкащини. Чк., 2006.

Покликання на статтю:

Лебедівка / В. І. Козоріз, Т. П. Макуха // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53589>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).